

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ 1. Датум именовања (избора) комисије: 18.06.2020.године (одлука бр. 1446/3) 2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен: 1. Др Биљана Шљукић, доцент Шумарског факултета у Универзитета у Београду, ужа научна област Планирање газдовања шумама. 2. Др Ненад Петровић, доцент Шумарског факултета у Универзитета у Београду, ужа научна област Планирање газдовања шумама. 3. Др Милан Медаревић, ред. проф. Шумарског факултета, Универзитета у Београду, у пензији, ужа научна област Планирање газдовања шумама,
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ 1. Име, име једног родитеља, презиме: Пендић, Бобан, Милош 2. Датум и место рођења, општина, држава: 12.01.1995.године, Нови Пазар Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: Шумарство Датум завршетка основних студија: 30.09.2019. године
III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА: СТАЊЕ ШУМА И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ГАЗДОВАЊА У ОДНОСУ НА ПОЛИФУНКЦИОНАЛНИ АСПЕКТ У ПОЈАСУ БУКОВО – СМРЧЕВИХ ШУМА НА ГОЛИЈИ
IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Мастер рад Милоша Пендића, дипл. инж., шумарства под насловом „СТАЊЕ ШУМА И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ГАЗДОВАЊА У ОДНОСУ НА ПОЛИФУНКЦИОНАЛНИ АСПЕКТ У ПОЈАСУ БУКОВО – СМРЧЕВИХ ШУМА НА ГОЛИЈИ“ обухвата укупно 77 страна. У раду има 39 табела, 46 графикона и 13 слика. Списак коришћене и цитиране литературе износи 12 наслова домаћих аутора и остале коришћене изворе. На почетку рада је насловна страна на српском језику и садржај.

Мастер рад је подељен у 8 поглавља и Литература и то:

1. Увод,
 2. Задаци истраживања,
 3. Метод рада,
 4. Објект истраживања,
 5. Стање шума букве и смрче и циљеви газдовања у Горњеибарском шумском подручју
 6. Резултати истраживања,
 7. Дискусија,
 8. Закључци,
- Литература.

Сва поглавља чине целину и имају своју структуру која је прилагођена теми мастер рада. Дискусија и закључна разматрања обједињују материју и садрже кратку ретроспективу и основне и битне оцене.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

Предмет истраживања у мастер раду Милоша Пендића под насловом „Стање шума и посебни циљеви газдовања у односу на полифункционални аспект у појасу буково – смрчевих шума на Голији“ су чисте и мешовите састојине смрче и букве, две најзаступљеније врсте дрвећа на подручју Горњеибарског ШП.

У уводном делу кандидат истиче карактеристике шуме с аспекта планирања газдовања, а затим даје кратак преглед степена шумовитости Србији и њене дистрибуције у односу на власничку структуру, као и просечних затечених вредности основних производних показатеља. Кандидат затим истиче значај врста букве и смрче у односу на њихову заступљеност у укупном шумском фонду Србије. Констатује да су шуме букве и смрче заступљене у окиру комплекса мезофилних букових и буково-четинарских типова шума (чисте букове и мешовите шуме букве са четинарима) и фригорифилних четинарских типова шума (шуме смрче монодоминантног карактера). У оквиру првог комплекса у државном власништву доминирају састојине високог (генеративног) порекла (69,3%) али и изданаčke шуме покривају значајну површину (29,8%). Типови букових шума обухваћени су са 18 наменских целина при чему је доминантна производна намена шума (74,43% површине мезофилних букових и буково – четинарских типова шума), а затим намена заштите земљишта од водне и еолске ерозије (15,18%). Као последица досадашњег газдовања буковим шумама данас букове састојине затичемо у различитим структурним облицима од типичне једнодобне до типичних структурно разнодобних шума букве, ретко пребирних облика а још ређе прашумске типове.

У поглављу које се односи на затак рада истакнуто је да ће се извршити анализа стања шума у појасу букве и смрче на Голији као и дефинисаних функција шума и циљева газдовања у Горњеибарском шумском подручју. Такође, анализираће се структурне и производне карактеристике, на подручју газдинске јединице: ГЈ “Бисер вода – Враћи крш

– Лиса - Борје“ на основу добијених података премера на постављеним огледним површинама..

Садржај рада је усклађен са задатком и поред увода, описа метода рада, садржај у основи чине следеће целине:

1. опис биоеколошких карактеристика објекта истраживања
2. приказ општих и посебних циљева газдовања шумама у ШП
3. приказ и анализа резултата мерења на огледним површинама и
4. дискусија и закључна разматрања.

Кандидат је применио методски поступак који је у основи био индуктиван и аналитичан у односу на премерена огледна поља. Кандидат је у овом поглављу целовито приказао структуру радова који прате процес премера огледних поља, обраду података њихову анализу и оцену.

У поглављу које се односи на опис објекта истраживања приказане су основне еколошке карактеристике газдинске јединице у којој се налазе анализирана огледна поља. Посебно су описани: географски положај, орографске карактеристике, геолошке карактеристике, хидрографске и климатске карактеристике.

Стање шума букве и смрче и дефинисани циљеви газдовања у Горњеибарском шумском подручју приказани су у поглављу 5, при чему су нумерички подаци приказани су по газдинским класама. Општи и посебни циљеви газдовања шумама приказани су свеобухватно полазећи од циљева из Просторног плана Србије који се односе на подручје Голије преко општих циљева газдовања дефинисаних у Општој основи газдовања шумама за Горњеибарско ШП па до посебних циљева газдовања везаних за намену површина у шумском подручју. Посебни оперативни циљеви газдовања шумама, етапног карактера приказани су преко биолошко – узгојних циљева, производних циљева и техничких циљева.

У резултатима истраживања кандидат у првом подпоглављу даје детаљан опис и положај огледних површина. Затим по категоријама шума (чисте шуме смрче, чисте шуме букве и мешовите шуме букве и смрче) кандидат даје детаљан приказ и карактеристике основних структурних и прозводних показатеља, анализом дебљинске и запреминске структуре, темељнице и текућег запреминског прираста појединачно за свако огледно поље.

У оквиру дискусије кандидат пореди добијене податке са огледних површина са резултатима ранијих истраживања у чистим и мешовитим шумама букве и смрче. Добијене вредности броја стабала по хектару, просечне вредности темељнице и запремине на огледним пољима у чистим састојинама смрче су мање од од оних добијених у истраживањима на Копаонику. У истраживаним састојинама букових шума просечне вредности запремине крећу се од 310,3 m³/ha (ОП 10) па до 420,3 m³/ha (ОП 9), а вредности просечног текућег запреминског прираста од 2,8 до 3,5 m³/ha. Кандидат наводи да чисте букове шуме у Горњеибарском шумском подручју, према Медаревићу (2003) имају просечну запремину од 155 m³/ha, просечан запремински прираст 3,37 m³/ha и

проценат прираста 2,18%. На анализираним огледним површинама у мешовитим шумама букве и смрче, запремински прираст се креће од 6,4 m³/ha у ОП12 до 7,2 m³/ha у ОП11. Вредности процента прираста у оквиру истраживања на Копаонику износиле су за смрчу просечно 2,1% и за букву 1,4%. На истраживаним огледним пољима и смрча и буква имале су веће вредности процента прираста од 1,44% (ОП12) до 2,06% (ОП11) за смрчу и 1,42% (ОП11) до 2,55% (ОП5) за букву.

У закључцима кандидат истиче да у ГЈ „Бисер вода – Врањи крш – Лиса – Борје“ истраживане састојине заузимају највећи део укупне површине газдинске јединице, да притом доминирају чисте букове састојине, док се чисте смрчеве састојине налазе на малим површинама али је смрча заступљена у мешовитим састојинама са буквом. На основу спроведених истраживања у чистим и мешовитим шумама букве и смрче на Голији кандидат закључује да се структура ових састојина креће од структурно разнодобних састојина до структуре блиске пребирној. У мешовитим састојинама доминира буква. Размер смесе је 70:30 до 60:40 у корист букве. Највеће вредности темељнице и запремине налазе се у чистим смрчевим шумама, нешто мање у чистим буковим, а најмања у мешовитим шумама. Кандидат даље констатује да се у истраживаним шумама на Голији газдује уважавајући принцип полифункционалности. Приоритетна функција јесте производна функција али су једнако заступљене и еколошка и социјална функција шума. Иако је стање ових састојина задовољавајуће укупни потенцијали станишта нису у потпуности искоришћени.

VI ЗАКЉУЧЦИ

Мастер рад који се односи стање шума и посебне циљеве газдовања у односу на полифункционални аспект у појасу буково – смрчевих шума на Голији, на приказ структурних и производних карактеристика ових састојина представља значајан и користан рад. У теоријском али и практичном смислу, пре свега због актуелности ове тематике, посебан допринос рада је у целовитости приказа и оргиналним резултатима добијених премером стационарних ОП.

Методологија која је коришћена у раду је проверена у ранијим, пре свега, научним радовима који се односе на сличне задатке и сличну проблематику тако да је неоспорна као добро одабрана, и омогућила је кандидату да целовито заокружи у мастер раду одабрану тему. Сам план истраживања условљен је насловом рада, дефинисан је задатком рада, а разрађен садржајем. Коришћена литература, омогућила је кандидату да свеобухватно и, са довољно поузданости, изнесе ставове и оцене, а у оквиру одабране теме. Крајњи резултати су прегледно дати, закључна разматрања такође.

Рад је писан јасним стилем, коректно и конкретно у складу са природом истраживања и примењиваним методама. Распоред материје у мастер раду има логичан редослед, а коришћене технике су задовољавајуће.

Резултати рада су прегледно дати у практично усвојеном формату укључујући и дискусију и закључна разматрања.

Имајући у виду наведене констатације, сматрамо да је кандидат у свом мастер раду успешно обрадио одабрану тему и проблеме који су уз критичку анализу из ње произашли

те да добијени резултати имају и значајну практичну вредност што је била и основна смерница при самом одабиру теме.

На основу извршеног вредновања резултата рада Комисија сматра да је мастер рад Милоша Пендића, дипл. инж., методолошки успешно постављен, да третира актуелну проблематику, да је урађен коректно коришћењем литературе и извора других аутора, практично усвојене методологије и да добијени резултати у потпуности оправдавају иницирана и извршена истраживања. У том смислу овај мастер рад представља вредан и самосталан стручни рад, који у односу на структуру истраживања, приказ, критичку анализу и оцену има елементе и научног рада.

Имајући у виду све наведено Комисија сматра да мастер рад Милоша Пендића, дипл. инж., под насловом „Стање шума и посебни циљеви газдовања у односу на полифункционални аспект у појасу буково – смрчевих шума на Голији“ има све садржајне елементе и да се може прихватити као такав.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада: **ДА**

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања: Осим ситних недостатака техничке природе (словне грешке и испуштени знакови и ознаке) нема битнијих недостатака који би утицали на коначну позитивну оцену овог рада.

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри одбрана

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

-

Др Биљана Шљукић, доцент

Др Ненад Петровић, доцент

Др Милан Медаревић, ред. проф. у пензији